

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Feliról szerkesztő hábermag 144. sz. a szerkesztésért felelős: PURJEZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Széchenyi-tér 2., telefon-szám: 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN: Egész évre 14 korona. Negyed évre 3 kor. 50. Fél évre 7 „ Egy hónapra 1 „ 20

Három oldalról támadják Varsót.

Galiciában is hátrálnak az oroszok.

Harcok a Kárpátok között.

Az oroszoknak minden erőlködése hiábavaló támadás. Dacára még mindig meglevő számbeli fölényének, mindenteljes hátrál a szövetséges hadak bátor támadásai elől.

Varsót már napok óta három oldalról szorongatják a szövetséges hadak. A mindinkább számbeli győrelmet az oroszok északon megpróbálták átörni, de sikertelenül.

Galíciai harcokban sem kedvez az oroszoknak a hadiszerecsene, mert hadsínk előtt itt is hátrálnak mindenteljes.

A Kárpátokban az utóbbi napokban jelentősebb harcok nem voltak, mindössze kisebb előőrsi csatározások folytak.

Mai híreink a következők:

Höfer altábornagy hivatalos jelentése.

Lengyelországban és Nyugat-Galiciában füzérségi harc folyik. A Kárpátokban semmi sem történt. Egyes vidékekről újabban erős havazást jelentenek.

Jakobékinél, déli Bukovinában egy orosz előretörést az ellenégek nagy veszteségeket okozva, visszavertünk.

A déli hadszíntéren a helyzet változatlan.

Höfer, altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Német hivatalos jelentés.

Nyugati hadszíntér:

Jelentéktelen csatározásoktól eltekintve az egész arcvonalon csak füzérségi harcok folytak.

Keleti hadszíntér:

Az időjárás nagyon kedvezőtlen volt. Kelet Poroszországból nincs semmi új. Radzow, Blesun és Sierpe mellett az oroszokat súlyos veszteségek mellett visszavetítettük. Több száz orosz fogoly

jutott a kezükre. A Visztulától nyugatra és a Pilicától keletre a helyzet általában változatlan.

A legfőbb hadvezetőség.

Győzelmes ütközet Ungban.

Ungvár, jan. 20.

Tegnap és ma apróbb csatározások folytak az Ueg és a Lyula völgyében. Egy megszállt három ellenes zászlóalj megáradta egy századunkat, amelybe gyalogos honvédtusárok is voltak beosztva. A század megverte a három zászlóaljat és meghárálásra kényszerítette.

Nagy harcok Tarnow alatt.

Bécs, jan. 20.

Roda Rodz, a „Neue Freie Presse“ hadi tudósítója jelenti január 18-án a főhadiszállásról:

Tarnownál az ellenes lövészárkok alig négy száz méterre vannak egymástól. Ott gyenge gyalogsági füzelés folyik. A mi nehéz ütegeink a fölével tették egyenlővé az oroszok által megszállt vasútállomást. Együtt mindent nyugalom van. A Kárpátokban az oroszok a magaslatozra vonultak vissza. Az új jelentések megerősítik azt a hírt, hogy az oroszok között erősen pusztít a fagy és a fekete himlő.

Galiciában és Lengyelországban az időjárás viszonyok kedvezőtlenül befolyásolják a hadműveleteket. Éjjel fagy, nappal olvad. Az utak olyan rossz állapotban vannak, hogy az már leírhatatlan. Itt ugyanakkor a nehézségekkel harcolnak a csapatok, mint Diebitzch tábornok 1831-ben. Az országutakon térdig süllyed a katona a sárba. A rétek és a dűlők egyáltalán járhatatlanok. Az ágyukat előbbre vinni képtelenség. A tréning is nehezen halad előre és előre-

jutása minden energiát felemészt. A német csapatok sincsenek jobb helyzetben, mint mi.

Bukovinában megálltak az oroszok.

Beszterce, jan. 20.

A december 24-ike óta Bukovinában megindult orosz offenzívát megállították. Huszonöt napi harc után is csak négy jelentéktelen közeget tudtak az oroszok elfoglalni, de továbbjutni nem tudtak, mert hős csapataink minden előretörési kísérletüket visszautasították. Az oroszok képzeletben már kirajzolódtak, hogy a radnai szoroson át bevonulnak Magyarországra és az utóbbi napok harcokban foglyul ejtett oroszok elbeszélések, hogy január elsején már be kellett volna vonulniuk Débre. Perze mindez csak az orosz képzeletben él, a mi offenzívánk keresztülhúzza minden számításukat. Különben is a Bukovinai harcok csak jelentéktelen csatározásokban merülnek ki, nagyobb támadást az oroszok nem intéztek a magyar határ ellen. A Bukovinába beőrt oroszok borzálkodva garázdálkodnak és romlásuk közvégeket sem kimélnak. Most maguk a bukovinai paraszok komitálcai harcot indítottak a rabló orosz hordák ellen. Jan. hatodikán felszervezték Lukovinski huszok egy nagyobb közeli előőrcsapatot meglepett és sokat megölték közülük, a többieket pedig elfogták. A Bukovinába beőrt oroszok azért sem kezdtek nagyobb akcióba, mert nem tudnak élelemhez jutni.

Varsónak el kell esnie!

Berlin, jan. 20.

A legtekintélyesebb orosz lapban, a moszkvai Ruszkoje Szlovoban V. Michailovszky, az ismert orosz katonai szakíró, szenzációs részletekkel bővelkedő cikkben bizonyítja, hogy Varsó sorsa megvan pecsételve; áldozatul kell esnie a németek rettenetes erjü offenzívájának.

A németek — írja Michailovszky — magyar hadseregekkel megerősítve, óriási erőt fejtettek ki a Varsó ellen intézett új offenzívájukban. Objektív bíráló szemmel nézve ezt az előrenyomulást, meg kell állapítani, hogy Varsó sorsa megvan pecsételve. Varsót, sőt huszonöt—huszonnyolc kilométer körzetben három oldalról körülzárták a német és osztrák-magyar seregek. A németek előnyomulási vonalán fekvő falvakból és városok-

ból százezernél több menekült érkezett Varsóba. A szerencsétlenek babonás félelemmel beszélnék a német-osztrák-magyar seregek feltartóztatásait, rettenetes erjü előretöréséről. A menekültek nagy tömege, a németekről szóló rémhírtől természetesen demoralizáló hatással vannak Varsó lakosságára, amelynek sorából egyre hangosabban hallatszik a hívás, hogy szilánítsák Varsót szilán városnak és kíméljék meg a negyvenkét éves moznarak pusztításától.

Kétfelől szorongatja Varsót az ellenség. Észak, északnyugat, nyugat és dél felől Hindenburg, benne a városban a még nálánál is féltelmetesebb ellenség, a lázadásra kész lengyel lakosság. Hiába a városparancsnokság legszigorúbb intézkedése, hiába val a stábfőnök, miatta a levegőben lenne a németektől való féltelen, úgy terjed napról napra a hír, hogy Varsót nem szabad, de nem is lehet a németek ellen védeni. A lesújtó hír terjedésének már meg is van a következménye. Varsó lakossága, mint vég nélküli karaván a birodalom belsejébe menekül. Uly körülmények között az oroszok ugyan felvehetik a harcot a németekkel, de nagyon kérdésesnek tartom, hogy az orosz hadvezetőség megkockáztatja-e a döntő küzdelem felvételét Varsó előtt, tehát azon a terpen, amely megbízhatatlan, lázadásra kész elemmel ugyancsak megnehezíti a hadsereg működését, a lengyelek, akiknek megbízhatatlanságától már sokszor óvtam az intézkedő közeget, megpecsételték Varsó sorsát, mert most már senki sem vonhatja kétségbe, hogy a lengyelek az oroszok ellen fordulva, a németeknek kedveznek. Varsót nem védhetjük. Varsónak el kell esnie.

Szénhiány Varsóban.

Krakó, jan. 20.

A kerülő utakon ideérkező varsói orosz lapokban keserű panaszok olvashatók, hogy Varsó márca ellátva szénrel és hogy a lakosság legnagyobb része a nagy hideg ellenére fűtlen szobákban kénytelen tartózkodni. A lapok kiemelik a közönséget, hogy nagy hideg ellen miként lehet szén nélkül is védekezni.

A franciák Przemysl ostromáról.

Genf, jan. 20.

A Temps a katonai helyzetről írt cikkében foglalkozik Przemysl sorsával és azt mondja, hogy az az ostrom sokkal tovább tart, semmint előrelátható volt: úgy

látszik, az oroszok nem rendelkeznek olyan ostromló fegyverekkel, amelyek modern várak elpusztítására elegendőek és nincs olyan eszközü, mint a minőket a németek használtak, amikor Lütich, Namur, Anwerpen, Maubeuge stb. ellen vonultak.

Francia részről ez az első megállapítása annak, hogy az oroszok iméár a két hónap óta tartó második przemysli ostrom alkalmával sem értek el eredményeket és a néhány sorban leírtakból nem ismerjük, hogy a franciák ezzel az eredménnyel egyáltalán mit cselekszenek megelégedve.

Német repülőgépek Dünkirchen fölött.

Berlin, jan. 20.

A Vorwärts jelenti: A Het Volk belga hadiindulója közli lapjával, hogy nem állhat meg az a feltételezés, mintha a német repülőgépek becsapódásai a Dünkirchen fölött a lehetőleg sok emberéletet akarnák elpusztítani, hogy megbosszúlják az Ypres-i szenvedést vagy veszteségeiket, mert a német repülőgépeknek előrendelt ártalmatlan feladata van. A belga kirlapíró fellépett a német értekezésre hivatalos, mit az jelenléte lapjának, hogy a német repülőgépek a Dünkirchen városát szembeltették ki támadásuk céljára, mert ott van a belga hadvezetés, ez után el akarták pusztítani a távezetőket, nem azért, hogy a Dünkirchen lakosságát megölték az időzítől, hanem főleg azért, hogy a belga csapatoknak ne legyen vízük. Másrészt a belgák a tengerpart mentén repülőgépek, hogy a dokkolokat és a torpedószázadokat bombázzák.

Az áttört francia harcivonal.

Rotterdam, jan. 20.

A Nieuwe Rotterdamche Courant hadiindulója jelenti a francia harcterről: A soissoni csata eredménye ebben a főtámadás óta az, hogy a németek ezen a ponton áttörték a franciák frontját és az nek eredménye befolyással lesz az egész nyugati harcterre. Feltehetően el kell ismerni, hogy a német hadsereg határozottan nagy győzelmet aratott, a francia sereg visszavonulása pedig nemcsak a tengerpart felől, hanem a németek erőteljes ellenállásának következtében végleg megdőlt, úgy hogy teljesen összeesett. A németek jelenlegi területeit hódították. Tíz kilométerrel nyomultak előre, ami a jelenlegi viszonyok között igen tekintélyes térföldtámasz mondható.

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, jan. 20.

A hadiinduló a következőket közli: A Kónsztantinában operáló csapatok kiválóan védelemmel rendelkeznek az oroszok ellen. A kiküldetett erőkkel támadnak. Az oroszoknak az a kísérlete, hogy egy hadtestük szárnyát megtekerjék, megkísérült.

Chellől nyugatra a mi lovasságunk és az orosz lovasság között támadt étközésben az ellenség több sebesült és halott hátrahagyásával futásban menekült.

Keresünk megvételekre használt wertheim szekrényt.

Cim a kiadóba.

NAPI NIREK

Tájékoztató.

Naptár. Január 21. Csütörtök. Róm. kath. Ágnes sz. Protestáns Ágnes sz. Görög Orosz január 8. Dominika Nap kel 7 óra 42 percekor, nyugat 4 óra 32 percekor.

Időjárás. Enyhe idő várható, semmi nagy vagy kevés csapadékkal. Sürgönyregőzés: Enyhe, semmi, vagy kevés csapadék. Déli hőmérséklet 58 fok C.

A vörös félholdért. Budapest székfővárosáról a mai nagy napok története arany betűkkel fogja fölírni, hogy áldozatkészségével az egész országot beragyogó pédat uszított. Ezt kell fölismerni a Vörös Félholddel kapcsolatban is, amelyek nemcsak a török legyőzték a sebességükkel a magyarországi és a belga hadvezetésre és a decemberi közgyűlésen 10 000 katonát szavazott meg Budapest közönsége. A török törvényhatóság közgyűlése azonban nem érte be arról, hogy maga adakozott, hanem, mindenki adakozására hivatott, főleg a török felelőseket inteztet Magyarországon összes törvényhatóságaihoz, hogy támogassák a Vörös Félholdat. Bár a török hadseregnek ezt a költői akcióját megödotha még egy keresztes lépéssel, amennyiben mint a városok székfővárosának elnöke, személyes felhívásban kérte meg az ország összes polgármestereit, bizdíták adakozásra a maguk közönségét és gyűjtemények esetleg maguk is adományokat szenteltek a vörös félholdnak a székfővárosi székfővárosi elnököknek.

Református vallásos estély. A holnap, csütörtökön délután tartandó vallásos estélyen közreműködnek: Belvárosban: Nagy Károly lelkész, Nagy Iona tanító. Újvárosban: Ifj. Nagy Károly a. lelkész, Szalóky József tanító. Aradi utcán: Ari Antal hitoktató lelkész, Németh Sándor tanító.

Kétszeri holdtölte januárban. Ritkán esik meg, hogy egy hónapban kétszer tüsszen az ember teli holdat. Utoljára 1912. májusában fordult elő, azonban ez idén kétszer is meg fog történni az érdekes eset. Nem csak 1915. januárjában, hanem márciusában is lesz alkalmunk két két ízben megállítani a teli holdat, természetesen csak úgy, ha nem fog esni az eső és fújni lesz az ég bolja. Az úgynevezett szinódus évszám (holttőlétől holdtölte) 29 53 napig tart. Az utolsó teli holdat január elsőjén látjuk, tehát a következő holdtölte 29 53 nap múlva, tehát január 31-én este 7 óra 53 perckor lesz. A legközelebbi holdtölte ismét 29 35 nap múlva, va-

gyis március 1-én este 7 53 órakor lesz látható. Az erre következő teli hold ismét márciusban fogja megvilágítani az eget, még pedig március 31-én 6 óra 37 perckor.

A maximális árak kijátszása. Több oldalról hangzik fel a panasza, hogy egyrészt a termelők gabonájuk, másrészt a malomvállalatok a lisztet különböző című telezámításokkal a hatóságilag megállapított legmagasabb árnál drágábban árulják. A legmagasabb áraknak így módon való kijátszása veszélyezteteli azt a célt, amelyet a kormány az ármezgálpítással elérni szándékol, hogy gátat vessen a további áremelkedésnek, ennek folytán intézkedik a kormány, hogy a hatóságok a legszigoribban járjanak el, nyomozzák ki a visszaéléseket és torolják meg ezeket.

Imrének csókot engedélyeztek. Egyik csongrádmegyei falu községében éppen képviselőválasztás volt, mikor a községi jegyzőt pirospozsgás leány kereste, hivatalos ügyben. Jó két óra hosszat várta a jegyzőt, illetve az újság végéig, mert mindenáron felvilágosítást akart. A lábori leány Imre, a községi elnökök legénye azt írta, hogy ez a csókot kűd az ő szíve választotta, a lány, amelyen a kedves leány jött, hivatalos ügyben és a lányt ismét ellátta. „Engedélyezte”, mondta a paca, a lány a parancsnok olvasmányos elírása. A leány ezért bátorkodott fel a jegyzőre, betűzött ki a parancsnok nevét, mert aki Imrének engedélyezte a csókot, „az szörnyű kedves ember” és éppen ezért egy szép képes kártyát akar neki küldeni.

Anyakönyvi hírek. Házasságok: Balázs Árpád Pálfi és Márta. — Elhaltak: Bóly Viktória, K. Varga Antónia 25 éves, Horváth József 92 éves, Varga Rozália, özv. Vigh Ferenc 69 éves korában.

Egy szakképzett vincellér, aki a konyhakertészethez is ért, felvétetik Iriz Miksánál. Egy jóforgalmu

Egy ügyes józan kereskedő segéd, aki nem hadköteles, felvétetik IRITZ SÁMUEL özv. cégnél.

Értesítés Kőbányáról! Szives tudomására adjuk a nagyérdemű közönségnek, hogy Csánádvarmegye részére főraktárunkat Iriz Samuel özv. cégnél

adtuk, ahol mindenkinél módjában van a legjobb és legújabb eredeti gyári tölésű Világos Maláta és Dupla Maláta söröket beszerezni, kisebb és nagyobb mennyiségben. Vevőárlásuk és italmérsékletük kedvezményes árakban részesülnek. — Kőbányai Polgári Szervező Részvénytársaság.

Behívási rendelet.

Az új népfőlkélnöknek be kell vonulniok.

A november 16-ától december hó 31-ig tartott népfőlkélnök szemlése alkalmasságuk felől népfőlkélnök egy része már a hó 16-án bevonult. A még ltkon levők két csoportban fogtak bevonulni. Ezek részére a hadügyi kormány a mai nappal a következő bevonulási rendeletet adta ki:

A népfőlkélnök kötelezetteknek az 1884. évi XX. t. cz. alapján történt általános behívása folyán azok a népfőlkélnök kötelezettek magyar állampolgárok, kik az 1914. évi november 16-ától december 31-ig terjedő időben megterített népfőlkélnök bemutatni szemlése vagy a későbbi időben mutatni szemlése népfőlkélnök felügyeleti szolgálatra alkalmasságuk felől lettek és 1883, 1884, 1885. és 1886. évben születettek 1915. évi február hó 15-én, ellenben azok, a kik 1878, 1879, 1880, 1881. és 1882. évben születettek 1915. évi március hó 1-én — a mennyiben név szerint felmentve vannak — a népfőlkélnök igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő felöltség cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfőlkélnök felügyeleti szolgálatra bevonulni tartoznak.

A fent megjelölt évfolyamokhoz tartozó és a származásukról, bevezetéséről, kassai és egri m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokság területén tartott bemutatni szemlése alkalmasság felöltségű népfőlkélnök kötelezettek, kik népfőlkélnök igazolványi lappal el nem látattak, születési évfolyamukhoz tartozó a fent megjelölt időben a törökországi hely honvéd kiegészítő parancsnokságához vonulnak be.

Azon népfőlkélnök kötelezettek, kik az iglói, munkácsai, nagyvári és máramarosszigeti m. kir. honvéd kiegészítő parancsnokság területéről népfőlkélnök felügyeleti szolgálatra még idő előtt behívattak, de később „bizonytalan időre” szabadságoltattak, abban az esetben, ha ide előtt beírtó jeggyel népfőlkélnök felügyeleti szolgálatra be nem hivattak, születési évfolyamukhoz képes: szintén a fent említett időpontban tartoznak bevonulni.

A magyar szent korona országai területén tartózkodó és népfőlkélnök felügyeleti szolgálatra alkalmasságuk felől országos állampolgárok és borsalmi községek területén tartózkodó állampolgárok közt azok, a kik 1884, 1885. és 1886. évben születettek 1915. évi február hó 1-én, ellenben azok, a kik 1878, 1879, 1880, 1881, 1882. és 1883. évben születettek 1915. évi február hó 15-én a népfőlkélnök igazolványi lapon feltüntetett cs. és kir. kiegészítési parancsnokság székhelyére vonulnak be.

Az alkalmasságuk felől és a magyar szent korona országai területén tartózkodó osztrák honvédség népfőlkélnök kötelezettek közül azok, kik népfőlkélnök igazolványi lappal el nem látattak, valamint a Galiciában vagy Bukovinában illetékes biró és népfőlkélnök igazolványi lappal állított egyének, tekintet nélkül a népfőlkélnök igazolványi lapon feltüntetett kiegészítési kerületi parancs-

nokság székhelyére, az osztrák honosokra nézve megjelölt időben a tartózkodási hely szerinti cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére tartoznak bevonulni.

A bevonulók meleg takaróval, meleg alsó és felső ruhával, meleg harisnyával, kócsapkával, meleg keztyűvel, kötött ujjas mellényvel, téli kabátta, erős lábbelivel, evőeszközzel, evőcsészével, háti zsákkal és 2 napi élelemmel vonulnak be.

A bevonulás alkalmával a népfelkeltési igazolványi lap birtokosa a vasutakon, gőzhajón harmadik osztályos ingyen utazik, az a népfelkeltési igazolványi lap azonban a vasúti, gőzhajóállomásokon jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lefolytatható.

Azon alkalmasságok felől népfelkeltésre kötelezettek, kik részben népfelkeltési igazolványi lap nem állított ki, a községi előjáróság ingyenes vasúti utazásra jogosító igazoló jeggyel látja el.

Azo a beöltött népfelkeltésre kötelezett, a ki a kijelölt határidőre és helyre be nem vonni, karbantartással vezette el és a katonai behívás iránt tanulsólag engedelmesség megtagadásáról szóló 1890. évi XXI. tc. 4 § a értelmében 2 évig tartó büntetés büntetésre ítélt.

A m. kir. honvédségbe vagy a cs. kir. hadseregbe önként beöltött népfelkeltésre kötelezett a tényleges szolgálatra történő bevonulása után csak az az csapatvezető kérésére felvételre, a hová mint népfelkeltésre kötelezett beosztására nyerte.

Kelt 1915. évi január havában.

Krakó környékén.

A Berliner Tageblattnak a galíciai harctéren levő haditudósítója küldi lapjának az alább következő táviratát:

A krakói szállókban, amelyeknek természetű szobái és gyönyörűen parkettázott padlói még élénken emlékeztetnek előbbi rendeltetésükre, amikor még főúri paloták voltak, tiszták járnak ki és be. Meg-megváltó kódó hársorok között a keresztülvönülő osztrák és magyar seregek Skoda hadbizái és nehéz motormozsarak gördülnek végig.

Egyebekben ez a szép város, amely nyelvben, lakosságban és épületében híven megőrizte a lengyel karaktert, ismét a normális élet képét nyújtja. A főter bizzar sátrai között színes szalagjaikat és szíveiket árulják a kereskedők. Magasan a tér fölött csillog Lengyelország arany koronája. A körben húzó régi házakat, amelyeknek tetőzete többnyire messzire előregyűrű, gyökere gyönyörű oszlopok támogatják. A régi sáncok helyén park veszi körül a belvárost és széles, hosszú körút. Mint ennek a körülvételnek a drágaköve, azonnal szembetűnik a Wawel, az ősi lengyel koronázó vár, csipkés bástyáival, téglavörös homlokzatával, patinás tetőjével, arany oldalkapuilával és a barokk döntőronnyal messzire láthatóan uralkodva a Visztula parti város és erődítési övezete fölött.

Heteket át hangzott be az ágyadérgés a külső erődökből a városba, hetekig nyomta az orosz kolosszus összes erőinek megfeszítésével a várvonal északkéleli ívét anélkül, hogy keresztül tudta volna törni. Kifaradva hanyatlott vissza.

A harc résztvevői beszéltek nekem ezekről a legújabb küzdelmekről,

amelyek a Bochniától Zaklicjonon, és Gorlicén át a Kárpátokig nyúló vonalon folytak. Az orosz seregek négy részre voltak felosztva s közülük felváltva az egyik mindig egész éjszakán keresztül lőtt, mialatt a többiek pihentek.

Lescynánál az egyik éjjel egy őrszemelő parancsnoksága alatt levő őrszámunk megállapította, hogy a közelünkben levő lövészárkokban csak négy orosz őrködik. Tüstént megrohanták ezeket, hangtalanul letépték őket s azután meglettek a mögöttük fedezékekben alvó oroszokat. Ezeket kótszáz főtól el közülik egyetlen lövés nélkül. Ennek az eredménynek kihasználása hozta magával, hogy a következő napon az osztrák és magyar csapatok egy orosz dandárt tudtak megkerülni és azt gépfegyverekkel valóssággal halomra lőtték. Akik megmaradtak, pánikszertű futással menekültek. A győztesek elásták magukat a meghódított erődben.

Az osztrák és magyar vonal mögött észrevettek egy vakmerő orosz megfigyelő tisztet, aki az őseit jelzősokkal értesítette a mi állásainkról.

Az időnkint megérkező erősítéseket a szorongatott szövetségesek harsány hurráh kiáltásokkal üdvözölték. A honvédszázadok bámulatos vitézséggel törték mindenütt az ellenségre. Egy trombitás észrevette, hogy egy orosz az egyik honvédszázadhoz akar rátámadni, odaugratott és egyetlen kardcsapással leütötte a fejét. A lengyel légiók is jól tartották magukat. Jonavice mellett a mieink lelőttek egy orosz repülőgépet, amelynek motorhűtőjét érte a lövés. Sihlórepüléssel kényszerült az illető le szállani s az orosz és az osztrák-magyar lövonalak között jutott a földre, de mégis közelebb az utóbbihoz, úgy hogy a mindkét részről megindult versenyfutásban a magyarok és osztrákok értek el először a célhoz s a pilótát és a vele levő vezérkari tisztet elfogták. Ezeknek azonban még volt idejük arra, hogy lángrelőbánták benzinjüket és elgessék gépjüket.

A Krakó előtti állomásozó osztrák-magyar aviatikus-század emberei a kedvezőtlen időben is jóformán naponta fölézállanak megfigyelő utakra, a testvér várral, Przemyslel pedig repülőpostát tartanak fenn. Legutóbb azzal a hírrel tértek onnan vissza, hogy az orosz ostromló sereg sem mire sem tud menni.

Makó város szíve.

Hivatalos nyugtázás a katonai kórházi adományokról.

A város által berendeztetett katonai sebészeti kórházak részére a következők adományoztak.

Természeti adományok:

Szentpéteri Istváné 1 nagy kenyér, 1 liter zsir, 20 tojás, 8 liter tej, Tóth Mihályé 2 db. szappan, Hévízi Jánosé 1 nagy üveg savasvíz, Szilágyi Ferencé 1 liter zsir, Szabó Istváné 2 liter zsir, hurka és kolbász, Nagy Béla 6 citrom, 2 kgr. cukor, tea, rum és 2 szappan, Kocsis Istváné 18 liter savanyú paprika, 1 kgr. cukor, 20 tojás, 2 előregyűrű, 1 kanta tej, Jóó Antalé 1 fűszer zsir, 4 liter belső, B. Nagy Józsefé 4 liter belső, 10 tojás, 2 liter zsir, 5 és fél kg. liszt, Szabó Istváné 2 üveg savanyú paprika, uborka, 1 csomag rizs, 1 csomag cukor.

A m. kir. szegedi 5. ik népfelkeltő gyalogezred II. hadtápláló sája részére Makó város gazdasági hivatalában ajándékoztak:

Iritz Sámuel vaskereskedő neje 2 pár flanel kapca, 1 pár csutló-

védő, őrv. Farkas Lászlóné 2 pár flanel kapca, Messinger Nánán 5 pár flanel kapca, Vigh István 3 pár flanel kapca, Lóbl Simon 2 pár barchet kapca, Zsiga Margit 2 pár flanel kapca, Görbe Mihályé 4 pár flanel kapca, Kőrösi Sándor 4 pár flanel kapca, Gera János 4 pár flanel kapca, Besze Sándor 5 pár flanel kapca, Varga János 2 pár flanel kapca, Nagy Béla 4 pár flanel kapca, Kovács László 2 pár flanel kapca, Simon Sámuelé 6 pár flanel kapca, Pathós István 5 pár flanel kapca, Szabó Józsefé 2 pár flanel kapca, Sommer János 3 pár flanel kapca, Lengyel Mihályé 2 pár flanel kapca, Zsivar, dohány, Lóbl Ignác 30 pár barchet kapca, Borka Sándoré 1 pár flanel kapca, Polizer Jánosé 30 pár harisnya, Baranyi Antal 5 pár flanel kapca, őrv. Kiss Józsefé 4 pár flanel kapca, Krizsán Antalié 2 pár flanel kapca, Czuczai Menyhérté 2 pár flanel kapca, Kácsi Pálné 6 pár flanel kapca, Sándor Arminé 4 pár flanel kapca, Szepietéri Józsefé 5 pár flanel kapca.

Italmérés

berendezéssel együtt eladó. Értekezhetni lehet Iritz Sámuel őrv. cégnél.

Irodalom.

51-55. Heinrich Mann: Ronda tanár ur. Az újabb német regényirodalom egyik legkiválóbb terméke ez a humoros regény. Fő hőse az iskola katedróján megöszült, diákjai körében zsarnokoskodó, erkölcsbíró professzor, aki a diákjaiban nem a rábízott, tanulni vágyó ifjakat látja, hanem legkérlelhetőbb ellenségeit, akikkel szemben kegyelem — ha még annyira is rászolgálnak — nem létezik. Egyetlen ambíciója, egyetlen törekvése, hogy diákjait „megcsipje”. Hogyan lép be azután egy artizánó beolvása alatt a ki vanhedt, száraz, tudákos professzor az életbe, hogyan züllik le, emelkedik fel, tartja markában az egész város társadalmát és igyekszik „megcsipni” mindenkit, mint egykor diákjait, hogyan következik be azután tragikomikus vége. Mindezt érdekes, csillogó humorral teli sorokban írja le Heinrich Mann, akinek leghíresebb műve ez a regény. A vaskos kötet ára 1 korona 20 fillér.

56-57. Révész Béla: Szentlélek szembe. Révész Béla ez a kötetét ezúttal nem tisztán a szocialista-iró adja nekünk. Ezek az írások egyéniségének harcosabb karakterét ropontálják. A szocialistát itt az ember-rajzolásban kíméletlen író váltja fel. A prostitúció, a munkásnyomor elsenyvedt, beteg alakjai, az örökkön hanyódo, maga és mások szabta sorsukat — kálváriájukat — végigjáró, szomorú emberek népeitük be ezeket a novellákat. Minden novella egy-egy hü portréja más és más karaktereknek, más és más típusoknak. Sívár, szomorú képek ezek a mindennapi életből, úgy ahogy egy nagy író látja, aki az emberekért az embereknek ír. A kötet ára 60 fillér.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(751)

93. fejezet.

Mi hát a való?

Az isten végzése előtt meg kell hajolnunk, mondá a bíbornok.

Meghajlok, eminenciád, ámbar nem tudom elképzelni, miért bocsátotta reám istennek büntető keze ezt a csapást.

Érzem, hogy ezt nem élem túl.

Az isten nem hagyja el végkép a benne bízókat, mondá kenetljesen a bíbornok.

Hogy könnyebben viselhesse a csapást, fel vagyok határozva ő szentisége által sádját átadni.

Ő szentisége végtelen kegyessége által mélyen meg vagyok hitva.

Fejezze ki előtte legmélyebb fiai és atyáivaló hálámát.

Negy vizsgálatás ez reám a szenvedés nehéz napjaiban.

De azért a szőgyen mégis rajtunk ragad.

Isten segítségével ez a keserű porár la el fog múlni tőlünk.

Nem! csóváltá fejét szomorúan Morelio kuncog.

A kormány megragadja a kedvező alkalmat, hogy engem porig lealázzon és a keserűség helyébe lenekéig állítsa ki velem.

Éreztetni akarja velem hatalmát.

Fel fogja használni a jó alkalmat arra, hogy ő szentisége iránt táplált lojálta érzelmeimért megbüntessen.

Az igazságért martíromságot szenvedni a legnagyobb kegy, s mit egy igazhíű katolikus az istentől remélhet.

Legyen tehát erős és nyugodt abban a tudatban, hogy az igazságért szenved.

Polyt. köv.

Mi lesz tavasszal?

szép főri most eszté sok ezer ember! Ha a közönség továbbra is olyan odaadással és alaposággal fogja támogatni a kezdeményezéseiket intézkedéseiben, mint eddig, akkor tavasszal nem fogják feladni fejüket a ragályos járónyot, a kolera, a küéges tifusz, a vérhas. Ellenségeink hadseregében a beteges tifusz nagy számban tálláható és a betegség terjedését kórokozó baktériák közelelnek, miért is ellenük védekezzünk a legjobb fertőtlenítéssel. Kezünk és arcunkat LYSOFORM SZAPPANNAL mosunk meg és a mosdó a fő dővizhez adjunk kevés LYSOFORM fertőtlenítőt. A butorost raggal fertőtlenítjük és három százalékos LYSOFORM oldatba mártott ronggyal, vagyis szurottunk fel a puhafa pedlákat. Piszkos fehérneműt ajánlatos zsákba összegyűjtés és az 3 százalékos (0,3%) nyerslysoform oldatba 24 óráig beáztatás csak azután moshatunk. TANULUNK MEG FERTŐTLENITENI s e célból kérjük ingyen és bérmentve az „EGESZSEG és FERTŐTLENITÉS” című tanulságos könyveket Dr. KELETI és MURANYI vegyészeti gyárból UJPESTEN

Kitünő hegyi borok

literenként 80 fillér, öt liter vételnél 72 fillér literje, nagyobb vételnél olcsóbb. Vidékre 50 literen felül 52 fillér literje.
Iritz Sámuel özv. cégnél
Makón.

Ehismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szivógáz

és benzinmotorok.

Csőplógarnitúrák benzin- és nyersolajlokomobillal. Benzines magánjárók.

Meglepő újdonság!

Nyersolajmotorok
keresztfelvezetéssel.

Gellért Ignác és Társa mérnöki iroda

Budapest, V. Koháry-utca 4. szám.

Saját érdekében kérjem jótanácsot

Legmesszebbmenő jótállás!

Kedvező fizetési feltételek!

Egy üzlet helyiség

esetleg műhelynek is kiadó
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Száraz szalma

sértés perzselésre
Iritz Sámuel özv. cégnél
kapható.

Here polyva és tavaszi

árpa szalma

IRITZ MIKSÁNÁL

kapható, kazalonként és ölenként.

POÓR ENDRE

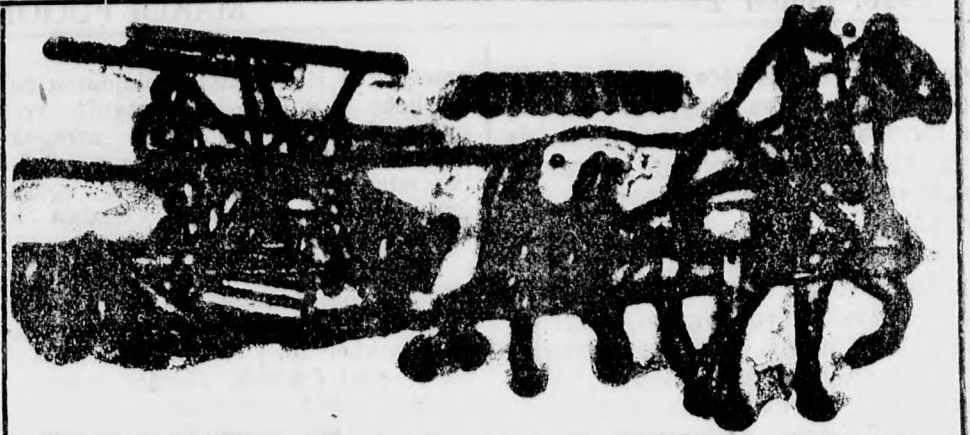
gyógyszerésznél kapható Makón

VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szepítő, májfolt, ar- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijítő szer.

Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijítő 1 korona. Piperezszerok több kiállításra érmekekkel voltak kiállításra.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házámban) **gazdasági gépraktáramban** a legújabb modellű **JOHNSTON** — eredeti — kéveköltős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsátom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdnál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, ugyisintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica iltatók is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica iltató gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kitünő Sisal-féle kéveköltős zsinógot, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tüköracél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmánya vessző utánzatú vas-pálcás boronákat, répa és szecskavágókat. — Együttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoszerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. — Vízvezeték és fűtők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám.
Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron.
Részletfizetési kedvezmények. Telefon szám 126.

MEG VAN A BÉKE

minden családban, ha a férj saját arcképét látja a „Hősök nagy arckép albumá”-ban. Tehát helyesen cselekszik minden asszony, kinek férje vagy hozzátartozója a harctéren küzd, ha behozza ezeknek arcképeit kiadóhivatalunkba, még mielőtt

= a háborúnak vége =

nincs, mert ez által nemcsak nemes célt szolgál, — mivel a befolyó összeg nagy része a vörös-kereszt javára megy, — hanem nagy örömet szerez ez által minden gondos asszony a háborúból visszatérő hősöknek. Jelszavunk: Mentől több fényképet, hogy annál szebb legyen a „Hősök nagy arckép-albuma.”

Még mindig fogad el kiadóhivatalunk az albumba fényképeket!!